

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 100/2026-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Prima banka Slovensko, a.s.**, Hodžova 11, Žilina, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. 42C/94/2019 z 24. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 42C/94/2019 z 24. októbra 2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Žilina sp. zn. 42C/94/2019 z 24. októbra 2024 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Žilina **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Napadnuté rozhodnutie navrhuje zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Žalobou z 9. decembra 2019 sa žalobca – Domová správa, s.r.o., domáhal voči sťažovateľke zaplata 9 692,23 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Okresný súd rozhodol o žalobe rozsudkom z 10. júla 2020, ktorým uložil sťažovateľke zaplatiť žalobcovi 9 692,23 eur s príslušenstvom a zároveň priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené krajským aj najvyšším súdom.

3. Uznesením vyššieho súdneho úradníka z 8. júla 2024 bola sťažovateľke uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania spočívajúce v uhradenom súdnom poplatku v sume 511,50 eur a trov právneho zastúpenia 3 391,93 eur. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, kde namietala priznanie odmeny za predžalobnú výzvu, vyjadrenie žalobcu k odvolaniu sťažovateľky z 1. mája 2020, vyjadrenie k dovolaniu sťažovateľky zo 16. septembra 2020 a vyjadrenie k vyjadreniu sťažovateľky z 8. októbra 2020. O podanej sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením tak, že sťažnosť sťažovateľky zamietol.

4. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 100/2026-10 z 25. februára 2026 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka argumentuje nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 35/2022, podľa ktorého: *„Právna úprava Civilného sporového poriadku podmieňuje priznanie náhrady za vzniknuté trovy kumulatívnym splnením viacerých definičných znakov vymedzených v § 251 CSP, ktorými sú ich preukaznosť, odôvodnenosť, účelnosť a priama väzba na konanie, pričom každú z týchto kategórií posudzuje konajúci súd osobitne. V prípade nesplnenia čo i len jednej z nich môže rozhodnúť o nepriznaní odmeny a náhrady za ten-ktorý úkon vykonaný počas súdneho konania, je ústavne akceptovateľný a nezasahuje do ústavne zaručených práv. Zaradenie predžalobnej výzvy medzi úkony právnej služby má význam jedine z toho pohľadu, že advokátovi patrí za tento úkon odmena od jeho klienta.“*

6. Ďalej poukazuje na to, že žalobca bol od začiatku konania zastúpený tým istým advokátom a napriek tomu mu bola priznaná odmena za prípravu a prevzatie právneho zastúpenia v dovolacom konaní. Pritom žalobca mimoriadny opravný prostriedok nepodával, iba sa vyjadroval k dovolaniu sťažovateľky. V tomto zmysle poukazuje na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu k tejto otázke. Namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, keď sudca nevysvetlil ústavne konformným spôsobom, prečo považuje aj sťažovateľkou namietané vyjadrenia žalobcu za účelné. Napokon namietala priznanie náhrady trov sťažnostného konania, a to v rozpore s uznesením sp. zn. III. ÚS 420/2023.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

7. Okresný súd v doručenom vyjadrení poukazuje na konformnosť právneho názoru, podľa ktorého možno priznať náhradu trov konania aj za predžalobnú výzvu, pretože v opačnom prípade by nebolo možné priznať náhradu trov konania ani za prevzatie právneho zastúpenia a prvú poradu s klientom, keď sú rovnako realizované pred samotným konaním vo veci. Uvedené je zároveň v súlade s novelou vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) účinnou od 1. januára 2024, kde podľa § 13a ods. 1 písm. d) platí, že „odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za úkon predžalobnej výzvy ako súčasť nároku na náhradu trov konania“. Zároveň išlo podľa súdu o účelný právny úkon a za účelné považuje aj namietané vyjadrenia, na ktoré bol žalobca vyzvaný súdom. Vo vyjadrení k podanému odvolaniu sa vyjadroval k odvolacím námietkam sťažovateľky a vo vyjadrení k podanému dovolaniu k dovolacím námietkam. Náhrada trov konania za prevzatie právneho zastúpenia a prvú poradú s klientom vo vzťahu k dovolaciemu konaniu podľa súdu predstavujú zákonný nárok. Okresný súd zotrval na správnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia.

8. Zúčastnená osoba nevyužila možnosť sa k ústavnej sťažnosti vyjadriť.

9. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania za predžalobnú výzvu poukázala sťažovateľka okrem nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 35/2022 aj na nález sp. zn. III. ÚS 60/2022. S touto rozhodovacou praxou sa okresný súd nevysporiadal. Vykonanie úkonu na výzvu súdu nemôže bez ďalšieho znamenať, že ide o účelne vynaložený výdavok. Sťažovateľka v plnom rozsahu zotrvala na podanej ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Dôvody podanej ústavnej sťažnosti možno rozdeliť do štyroch okruhov: a) v prvom rade sťažovateľka namieta priznanie náhrady trov konania za predžalobnú výzvu, b) v druhom rade namietala účelnosť ďalších úkonov, za ktoré bola priznaná náhrada trov konania – konkrétne vyjadrenia k vyjadreniu sťažovateľky z 5. apríla 2020 a 1. mája 2020, vyjadrenia k odvolaniu sťažovateľky zo 16. septembra 2020, vyjadrenia k vyjadreniu sťažovateľky z 8. októbra 2020 (odvolacia duplika) a vyjadrenia k dovolaniu z 5. mája 2022, c) tretí okruh námietok smeruje k priznaniu trov za prípravu a prevzatie zastupovania a prvú poradú s klientom vo vzťahu k dovolaciemu konaniu, d) napokon namieta priznanie náhrady trov sťažnostného konania.

11. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnú dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, II. ÚS 837/2015).

12. Vo vzťahu k náhrade trov konania za predžalobnú výzvu poukazuje sťažovateľka na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 35/2022, podľa ktorého: „Zaradenie predžalobnej výzvy vo vyhláške medzi úkony právnej služby, má význam jedine z toho pohľadu, že advokátovi patrí za tento úkon odmena od jeho klienta (IV. ÚS 324/2022)... Právne závery prijaté okresným súdom vedúce

k nepriznaniu náhrady za predžalobnú výzvu ústavne akceptovateľné a nezasahujúce do ústavne zaručených práv sťažovateľky.“

13. Tento právny názor ústavného súdu však nemožno vnímať izolovane, ale v kontexte okolností, za akých ústavný súd rozhodoval – v tomto zmysle poukazuje ústavný súd (okrem iného) na bod 17 toho istého nálezu, kde poukázal na to, že dotknutá sťažovateľka podávala predžalobné výzvy aj v mnohých iných prípadoch, ktoré nie sú skutkovo ani právne náročné. V jej prípade išlo o typovo rovnaké predžalobné výzvy, ktorých vyplňovanie je rutinnou záležitosťou, kde právny zástupca sťažovateľky nemusí vynakladať zvýšené úsilie na prípravu takýchto podaní.

14. Zároveň ústavný súd poukazuje aj na formuláciu tohto nálezu, ktorá v podstatnom poukazuje na už uvedenú zásadu subsidiarity, v rámci ktorej ústavný súd zasahuje vo vzťahu k priznanej náhrade trov konania len výnimočne – ak ide o rozhodnutie zjavne svojvoľné alebo neodôvodnené, pričom takú vadu ústavný súd v konaní sp. zn. I. ÚS 35/2022 nezistil.

15. Aj v ďalšom sťažovateľkou citovanom rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 60/2022 ústavný súd zdôrazňuje, že je podstatným to, ako súd k posúdeniu otázky náhrady trov konania pristúpi a akým spôsobom svoje rozhodnutie odôvodní (pričom sa vo vzťahu k okolnostiam prípadu potom môže stať aj to, že ústavne konformné budú aj rôzne právne názory).

16. V okolnostiach veci nadviazal okresný súd na argumentáciu žalobcu, ktorý poukázal na to, že ak by kritériom pre priznanie náhrady trov konania mala byť časová hranica začatia súdneho konania, potom by nebolo možné priznávať ani náhradu trov konania za prípravu a prevzatie právneho zastupovania a prvú poradu s klientom (čo zrejme súdna prax nevylučuje a, naopak, za tieto úkony náhradu trov konania bez ďalšieho priznáva). Tento záver zároveň okresný súd podporil znením § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky (v znení účinnom od 1. januára 2024), podľa ktorého *„odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za úkon predžalobnej výzvy ako súčasť nároku na náhradu trov konania“*. Podľa dôvodovej správy sa pritom táto zmena navrhla práve z dôvodu rozdielného rozhodovania v súdnej praxi. Za situácie, keď aj samotný zákonodarca vnímal potrebu precizovať možnosť priznania odmeny za predžalobnú výzvu, nemožno konštatovať, že by bol výklad okresného súdu v tomto smere svojvoľný, a nemožno povedať ani to, že by nebol dôkladne odôvodnený.

17. K totožnému záveru dospel ústavný súd aj vo vzťahu k námietkam sťažovateľky týkajúcim sa priznanej náhrady trov konania za špecifikované vyjadrenia žalobcu.

18. Ústavný súd poukazuje na to, že právna úprava Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) podmieňuje priznanie náhrady za vzniknuté trovy kumulatívnym splnením viacerých definičných znakov vymedzených v § 251 CSP, ktorými sú ich preukaznosť, odôvodnenosť, účelnosť a priama väzba na konanie, pričom každú z týchto kategórií posudzuje konajúci súd osobitne. V prípade nesplnenia čo i len jednej z nich môže rozhodnúť o nepriznaní odmeny a náhrady za ten-ktorý úkon právnej služby. Úvaha o tom, aké výdavky vynaložené v konaní sú trovami konania (vrátane posúdenia otázky ich účelnosti), za ktoré patrí stranám náhrada, však bola zákonodarcom prenechaná výlučne všeobecným súdom, ktorým je tak zverený výklad jednoduchého (tzv. podústavného) práva (pozri už spomínaný nález sp. zn. I. ÚS 35/2022).

19. Okresný súd v napadnutom uznesení zdôvodnil priznanie náhrady trov konania za tieto úkony tým, že a) na tieto úkony žalobcu sám vyzval, b) žalobca v reakcii na túto výzvu súdu svoje

námietky adresne smeroval voči námietkam sťažovateľky uvedeným v jednotlivých podaniach (t. j. možno povedať, že tieto podania žalobcu reagovali na podania sťažovateľky, teda neboli zjavne neopodstatnené). Argumentácia sťažovateľky tieto závery súdov nevyvrátila a ústavný súd ani v tomto prípade nevzhliadol v odôvodnení napadnutého uznesenia ústavnú nekonformnosť, ktorá by bola spôsobilá vysloviť porušenie práv sťažovateľky.

20. Kde však ústavný súd vzhliadol svojvôľu, je právny záver okresného súdu, podľa ktorého možno priznať náhradu trov konania za prípravu a prevzatie právneho zastúpenia a prvú poradú s klientom vo vzťahu k dovolaciemu konaniu za situácie, keď nedošlo k zmene právneho zástupcu.

21. Ustálená rozhodovacia prax ústavného súdu dosiaľ skôr, ako autoritatívne vyslovila, že v takom prípade náhrada trov konania právnomu zástupcovi nepatrí, skôr akceptovala, keď k takému rozhodnutiu všeobecné súdy dospeli (t. j. ústavný súd konštatoval, že taký záver nie je zjavne svojvoľný). Ako už ústavný súd zdôraznil, samotné posúdenie bude vždy záležitosťou komplexného posúdenia okolností prípadu.

22. V posudzovanej veci sa skutkové a právne okolnosti po podaní dovolania nijako nezmenili a nezmenil sa ani právny zástupca. V náleze sp. zn. III. ÚS 454/2024 ústavný súd poukázal na to, že účelom úkonu právnej služby prípravy a prevzatia právneho zastúpenia je umožniť advokátovi prvýkrát oboznámiť sa s vecou klienta. Keďže advokát žalobcu kontinuálne pokračoval v právnom zastúpení, podľa názoru ústavného súdu nevyhnutne musel poznať všetky skutkové a právne skutočnosti relevantné pre dovolacie konanie, a preto priznanie náhrady trov konania za tento úkon právnej služby nemožno považovať za racionálne odôvodnené a ústavne konformné. Ústavný súd poukazuje na to, že ani okresný súd svoje rozhodnutie bližšie nezdôvodnil, iba poukázal na znenie vyhlášky. Za situácie, keď sa aj rozhodovacia prax najvyššieho súdu prikláňa k opačnému záveru a náhradu trov konania za prevzatie zastúpenia nepriznáva, sa v tomto bode javí ústavná sťažnosť ako dôvodná.

23. Napokon vo vzťahu k priznanej náhrade trov sťažnostného konania poukazuje ústavný súd na uznesenie ústavného súdu o zjednotení právnych názorov, v ktorom rozhodol, že: *„V rozpore so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je právny názor, podľa ktorého sudca súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o sťažnosti podľa § 239 Civilného sporového poriadku proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania, má právomoc rozhodnúť aj o náhrade trov, ktoré stranám vznikli v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania.“*

24. Vychádzajúc z už uvedených záverov vyslovil ústavný súd porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

25. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Ústavný súd preto zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku

tohto nálezu). Okresný súd bude po vrátení veci viazaný právnym názorom ústavného súdu uvedeným v tomto náleze, podľa ktorého je povinný okresný súd opätovne posúdiť priznanie náhrady trov konania za prípravu a prevzatie právneho zastúpenia v dovolacom konaní, ako aj náhrady trov sťažnostného konania.

V.

Trovy konania

26. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky vychádzal ústavný súd z vyhlášky (§ 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti), čo celkovo predstavuje 713,96 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty o 20 %, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane a sťažovateľke tak priznal nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 856,75 eur. Ústavný súd náhradu trov za repliku nepriznal, pretože išlo v zásade o parafrázu už známych skutočností a argumentov.

27. Priznanú náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu